

Paminklas Šv. Kristaforui - Vilniaus miesto globėjui

Sovietiniais metais išlikusios neuždarytos Vilniaus katalikų bažnyčios

1. Šv. Mikalojaus bažnyčia
2. Šv. Onos bažnyčia
3. Šv. Teresės bažnyčia
4. Šv. Kryžiaus atsidavimo Kalvarijų bažnyčia
5. Šv. Apaštalo Petro ir Povilo bažnyčia
6. Šv. Arkangelo Rapolo bažnyčia
7. Šv. Dvasios bažnyčia
8. Aušros Vartų Švč. Mergelės Marijos Gailestingumo Motinos koplyčia
9. Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčia
10. Šv. Kazimiero bažnyčia (Naujojoje Vilnioje)
11. Pavilnio Kristaus Karaliaus ir Švč. Kūdikielio Jėzaus Teresės bažnyčia
12. Šv. Jackaus koplytstulpis
13. Koplytėlė (S. Dariaus ir S. Girėno g. 10)

Šv. Mikalojaus bažnyčia

(Šv. Mikalojaus g. 4)

Tai pati seniausia Vilniaus bažnyčia, įsteigta dar Gedimino laikais į Lietuvą pakviestiems Hanzos sąjungos miesto amatininkams ir pirkliams. Išmūryta ji 1382–1387 m. LDK vietininko Vilniuje J. Jaunio (Janulio) rūpesčiu ir lėšomis. Šį statybos laiką patvirtina archaiškos architektūrinės ankstyvosios gotikos bažnyčios formos. Bažnyčia minima dar 1387–1397 m. dokumentuose. Bažnyčia rekonstruota ir atnaujinta kelis kartus: 1514 m. yra išlikęs konsekrovimo aktas, apie 1525 m. išmūryti nauji tinkliniai skliautai. Po 1749 m. gaisro apie 1750 m. ir vėliau padaryta daug pakeitimų: pristatytas rokoko stiliaus muzikos choras, padidinti šoniniai langai.

1812 m. prancūzai smarkiai apnaikino bažnyčią. Po to pristatytas bokštas, bažnyčia apjuosta mūrine tvora. Pati bažnyčia pastatyta iš raudonų plytų, Pabaltijo gotikiniu stiliumi.

Bažnyčia trijų navų, yra trys altoriai. Didžiajame altoriuje – kryžius, o tarp kolonų stovi keturios skulptoriaus Rapolo Jakimavičiaus statulos: Kristoforo, Šv. Teresės, Kliaros ir Šv. Juozapo su Kūdikėliu. Kairiajame altoriuje – Šv. Mikalojaus paveikslas. Tarp kolonų stovi Šv. Kazimiero ir Šv. Jurgio statulos. Dešiniajame altoriuje – Sopingosios Dievo Motinos bareljefas. 1930 m. Vilniaus lietuvių pastangomis bažnyčioje pastatytas paminklas Vytauto Didžiojo 500 metų mirties sukakčiai paminėti. Skulptorius Rapolas Jakimavičius nukalė jį iš vario ir marmuro. 1936 m. paminklą aptvėrė tvorele su dviem kardais, primenančiais kardininkų atsiųstus prieš Žalgirio mūšį. Po karo atidengta paminklinė lenta klebonui Krištapui Čibirui, klebonavusiam nuo 1924 m. iki 1942 03 23 ir žuvusiam nuo bombos, rusams pirmą kartą bombarduojant Vilnių. Vidurinės navos dešinėje pusėje stovi Šv. Antano skulptūra.

Lietuviškos pamaldos pradėtos laikyti nuo 1901 m. ir nuo to laiko niekad nebuvo nutrauktos. Per tą laikotarpį klebonavo: kun. Juozas Kutka (1901–1906 m.), kun. d-ras Antanas Viskantas (1906–1909 m.), kun. Jurgis Januševičius (1909–1911 m.), kun. Petras Kraujelis (1911–1912 m.), kun. Vladislovas Jezukevičius (1912–1924 m.), kun. Krištapas Čibiras (1924–1942 m.). Kartu su juo nuo 1936 m. dar buvo kunigai V. Taškūnas, Edmundas Basys ir Kazimieras Pukėnas. Tarpukariu, lenkų okupacijos laikotarpiu, tai buvo vienintelė bažnyčia Vilniuje, kurioje buvo meldžiamasi ir sakomi pamokslai lietuvių kalba. Prie bažnyčios buvo lietuvių kultūros židinys. Bažnyčios kieme buvo salė, kurioje vykdavo lietuvių organizuojami susirinkimai, paskaitos, vaidinimai, eglutės vaikams. Be to, šiuose

Šv. Mikalojaus bažnyčia

namuose gyveno klebonas K.Čibiras, kunigai V.Taškūnas ir E.Basys, taip pat vienintelės lietuviškos mokyklos Vilniuje vedėjas B.Suduikis, kuris vienu metu dar ir vargoninkavo šioje bažnyčioje. Be to, čia vargoninkavo J.Sinius, prieš karą ir grįžęs iš Sibiro tremties. Čia buvo žurnalo „Vilniaus aušros“ redakcija.

Po kun. K.Čibiro žūties čia kunigavo kun. Valiukėnas, kun. Pavilionis, kun. Saulius, kun. Poškus, kun. Kurauskas, kun. Rutkauskas, kun. Blažys, kun. Kovarskis, kun. Kučinskas, kun. Krivaitis, kun. Valeikis, kun. Kinduryš, kun., vėliau vysk. Tunaitis ir kun. Paulionis. 1997-2001 m. čia dirbo ir monsinjoras Kazimieras Vasiliauskas. 1972 m. bažnyčia restauruota pagal architekto J. Zibolio projektą. 2000 m. vėl pradėta remontuoti: stogas pergengtas čerpėmis, pakeisti langai, remontuojamas bažnyčios interjeras.

Šv. Mikalojaus bažnyčios altorius